

IN PACE IN IDIPSUM

DORMIAM ET QUIESCAM

ORIENTUR JUSTITIA

ET ABUNDANTIA PACIS

PASSEB INVENIT SUBIDOMUM

ET TURTUR NIDUM ALTARIA

XXX. ÉVF. 1930. JÚL.—AUG.

ÖRÖKIMÁDÁS

HAVI FOLYÓIRAT

A LEGMÉLT. OLTÁRISZENTSÉG IMÁDÁSA S SZEGÉNY TEMPLOMOK FELSZERELÉSÉNEK ELŐSEGÍTÉSÉRE HIVATALOS KÖZLÖNYÜL

KIADJA

A BUDAPESTI ORSZ. KÖZPONTI OLTÁREGYESÜLET

Szerkesztőség-kiadóhivatal Budapest, Üllői-út 77.

Előfizetési ára egy évre 2 P 50 f.
Jelen példány 25 f.

Megjelenik minden hó elején.

Stephaneum nyomda és könyvkiadó r. t. Budapest.

VIRGO IPSUM, QUEM GENU

IT DEUM ADORAVIT.

SACRIFICIUM DEO

SPIRITUS CONTRIBULATUS

FLORABUNT SACERDOTES

PARCE POPULO TUO.

QUI FRUMENTUM ECCE AGNUS DEI

ELECTORUM CONFRAVISTI. CUIUS NON SUM DIGNUS...

TARTALOM: *Mátrai Gyula dr.*: Nagy magyar napunk. — *Székhely László dr.*: Sacris solemniis. — *Kacsári Imre*: Üzenet. — *Tóthné Kolosy K. Alojzia*: Jőjj Uram Jézus. — *Eöri János*: Egy darab mennyország a földön. — *Nagy Balázs O. S. B.*: A szentáldozás. — *Németh István*: Szent Imre harangszó. — *Egy spanyol*: Hogyan tisztelik Spanyolországban a Legméltóságosabb Oltáriszentséget. — *Dessevffy Emma*: A katolikus Anyaszentegyház lelki kincsei. — *Oltáregyleti élet*. — *Pejacsevich Stefánia grófnő*: Az aubenasi vértanúk.

Az Oltár Titka. Irta: *Bangha Béla*. S. J. Csinos kiállítású, 78 lap terjedelmű értekezés jelent meg e címen, amely erre a kérdésre felel: «Jelen van-e Krisztus az Oltáriszentségben?» A munkát nem fárasztó olvasni, mert a nagy tudású és minden kérdést rendkívül ügyesen kezelő páter tónusa itt is csupa élet és derű. Szigorúan tudományos és amellett mindenki számára érthető is. Nagyon szeretnők, ha az oltáregyesület tagjai apostoli buzgósággal terjesztenék e füzetet különösen olyan helyeken, ahol nincs elég buzgó eucharisztikus élet, illetve ahol még sokan távolmaradnak az Oltár titkának kellő értékelésétől és Krisztus kegyelmi forrásához nem járnak gyakran életet meríteni. Megrendelhető a Kordánál vagy a kiadó Mária Kongregációnál Budapest. VIII., Horánszky-utca 20.

Kis Szent Teréz imakönyv. Összeállította: *Wätz Oszkár* szentszéki tanácsos, plébános, a kis Szentet szerető felnőttek és az ifjúság számára. Látszik a könyvön, hogy lelkiszükségletből született, a kis Teréz egyre növekvő tábora lelki igényeit akarja szolgálni. Ennek megfelelően más imakönyvekkel szemben tartalmazza Szent Terézke rövid életét, sajátos imáit miséjének magyar szövegét és egy igen szép kilenc szerdai ájtatóságot a Szent litániáját és életfelajánlását, nemkülönben több éneket Szent Terézhez. A csinos kiállítású imakönyv kötve 10 dinár, tömeges rendelésnél 25% kedvezmény. Megrendelés cím: «Katholikus Hitélet» Starakanyiza. Jugoszlávia.

Az Oltáregyesület irodájában (IX., Üllői-út 77.) kapható:

«Örökimádás» folyóirat egész évi előfizetése	2-50	Nádasdy «Havi magány»	—80
Egyes példány	—25	Szent Zita élete	—20
Régi teljes évfolyam	1-20	Egyszerűbb kiadás... ..	—10
Régi egyes példány	—10	Kis szent Terézia szelleme... ..	3-50
Az O. E. Útmutatója	—80	Litánia latin szöveggel	—05
Vezérkönyve	—80	Litánia szent Józsefről	—05
Felvételi füzet	—10	Levelezőlapok «Örökimádás-temp- lom»	—10
Félszázados története	3—	«Kánter Károly»-emlékkép	—05
Érme	1—	«Jézusom Örömom» folyóirat, elő- fizetés egész évre	1-60
Szervezése és működése	—10	Egyes példány	—16
Jézus Szíve hónapja, füzve	—30	Az Euch. Gyermekek Szöv. érme	—32
Kötve	—60		

Nagy magyar napunk.

NAGY MAGYAR napunk lesz augusztus 19-én. A Szent Imre jubileumi évnek legkiemelkedőbb eseménye lesz az augusztus 19-i eucharisztikus kongresszus. Méretei az előkészületek után itélve olyanok lesznek, hogy nála nagyobbát, szebbet alkotni képtelenek volnánk. Az idegen nemzetek katolikus népe szinte a nemzetközi vilákkongresszusokat meghaladó arányban jelentette be részvételét. Kezemben van a spanyolországi katalánok lelkes felhívása, amely Európa egyik legmesszebb fekvő országának lelkes katolikusait azzal a megjegyzéssel buzdítja a Szent Imre zarándoklásra való részvételre, hogy alkalmuk lesz megismerni a nemes magyar népet, «mely annak idején Európát a török inváziótól megmentette».* A Szent Imre jubileumi főbizottság pedig szinte napról-napra közölte külföldi katolikus testvéreink lelkes ígérését, amely több százas csoportok zarándoklását biztosítja.

Mit tegyünk mi magyarok? Kétségtelenül a legfontosabb, hogy *a Szent Imre jubileum ezen eucharisztikus napját legbensőségesebb lelküllettel ünnepeljük meg és az elvégzésre ígért szentáldozás mellett még külsőleg is megtegyünk minden tőlünk telhetőt, a két ünnepi körmenet fényének emelésére s külföldi katolikus testvéreinkkel szemben a magyar vendégszeretet és figyelem igazi felebaráti gyakorlására.*

Mint egykor Szent Imre eucharisztikus lelküllettel a legfelségesebb Oltáriszentség előtt kereste a választ arra a kérdésre, hogy mit adhatna ő Istennek, ami Előtte legkedvesebb volna, nekünk is meg kell nyílnia — egész öntudattal — a lelkünknak és meg kell kérdeznünk az oltáriszentségi Jézust, *mi az, amit tőlünk magyar eucharisztikus lelkektől kíván.*

* Katalánul: «Plau-meconvidar als devots de l'Eucaristia, on podran palesar-hi llur pietat i entusiasme bo i estrenyent amb els bons, catolics d'aquelles terres llunyanes els laços de germanivola caritat, ben merescuts per cert per aquell poble creient que salva undia l'Europa de la malvestat musulmana en la celebrada victòria de Via. Barcelona 1930 V/5 ena.»

A körmenet — amely máris olyannak ígérkezik, amilyent sohasem láttak az öreg budai házak, de talán sehol a világon sem volt még ennél szebb — az öreg Duna hátán (díszhajókon), két partján (az egyesületek) és a levegőben (virágothintő apostoli keresztet formáló repülőgépek) legyen, igazán az Eucharisziát Szent Imre hitével, Szent Imre szívével szerető magyar katolikus nép hódolatának méltó kifejezése.

Legyen ott minden egyesület és kiváltkép az oltáregyesületnek minden tagja a dunai processzió. Még nincs meg a végleges beosztás, de itt az a fontos, hogy igazán egészen odaadjuk magunkat a szentségi Jézus dicsősége szolgálatának, bármilyen szerepet is szán nekünk a rendezőség.

A külföld annyit hallott a propaganda révén a magyar katolikusok vallásosságáról, nemes lelkületéről és vendégszeretetéről, hogy akik ide jönnek, e téren tényleg kifogástalant kell, hogy kapjanak tőlünk. Most kell — a vakáció miatt sokszor áldozat ugyan — megmutatnunk, hogy igazán olyanok vagyunk, mint ahogy — ellenségeink konkolyhíntése után — nagy meglepetéssel hallja rólunk a külföld: kulturált, vallásos, sok küzdelem és áldozathozatalban megnemesedett nemzet, amely méltó Szent Imre emlékéhez.

Dr. Mátrai Gyula.

SACRIS SOLEMNIIS.

Ó, örvendezetek és ünnepeljétek!
Ma minden szívekből szent dalok zengjenek,
Cávozzon, ami ó; újjászülessenek
Ma tettek, szavak és szívek.

Szívünk amaz édes estét ünnepli meg,
Melyen Krisztus Úrunk a kenyerét szegte meg
És a zsenge bárányt adá övéinek,
Az ősi szent szokás szerint.

É hűsvéti bárány jelképe csak neki.
Az tán szeretteit testével eteti.
É drága szent testet mindenki úgy veszi,
Hogy egész jut kinek-kinek.

Cáplálatlan szívünk sir a kenyér után,
Bús lelkük felvidul a szent bor mámorán.
«Már engem egyetek, igyatok ezután» —
Szóltott Jézus övéihez.

É drága áldozat im így rendeltetett,
Krisztus Úrunk pedig rögtön intézkedett,
Hogy halála után a papok legyenek,
Kik ezt helyette végezik.

S emberek étke lett az angyali kenyér!
Földi színek alatt égi a test s a vér!
Esodák csodája ez! Égi kenyéren él
É koldus, szegény földi lény.

Céged azért kérünk, hármas egy Istenünk:
Úgy látogass közénk, amint mi tisztelünk.
Uezess ösvényiden, amíg Rád nem lelünk,
Aki örök fényben lakol. Amen.

ÜZENET

Istent-hívők! Én daloltam eddig
daloltam sokat — és — nem is néktek;
Istent-tagadó lelkemből bőszen,
Istent-tagadó embereknek!

Szent-hívők! Ti igaz, szép, nagyok!
Szégyelem, fáj, hogy eddig hazudtam,
de, elessem egy nagy meghánással
az Alkotóhoz, porbahulltam...

Ő — megbocsájtott. S ma csak örömmel
üzenem nektek azt, hogy bennem is
ott lakozik a ti nagy hitetek,
mely a Sötétből — a Fénybe visz!

Nem tolom többé az álpróféták
nyikorgó, festett, cifra szekereit,
az igazságot hirdetem már csak
a hitetlenek közt — szerteszét!

Kacsári Imre.

JÖJJ URAM JÉZUS.

Édes Jézus, nézz e földre
Hazám könnytől áztatott.
Nincs itt öröm, nincs itt béke,
Csupán síró koldusok.

Jöjj el Jézus, szállj e földre,
Mert várnak az emberek.
Fájdalomtól összetörve,
Kérlek szeretetedet.

Nyisd meg Jézus, nyisd meg kérlek,
A Te vérző szívedet.
Töröld le a sok könnyet
És add nekünk szívedet.

Tóthné Kolosy K. Alojzia.

Egy darab mennyország a földön.

I. Miként a bányász különféle mélységben, különféle irányban vájja aknáit, hogy a föld mélyében rejtőző értékekhez hozzájuthasson, úgy illik és kell a hívő léleknek is majd ezen, majd azon a ponton lebocsátkoznia azokba a mélységekbe, azokhoz a kincsekhez, amiket az Oltáriszentség jelent számára. Vagy mint a turista gondosan keresi a magaslatokon azokat a pontokat, ahonnan a legszebb kilátások nyílnak ámuló szemei elé, hogy aztán szinte szívja magába a föltárult szépségeket, hogy töltekezzen velük és ismét egy fokkal boldogabb legyen, úgy kell nekünk is lehetőleg olyan szemszögből szemlélnünk, olyan beállításban néznünk az Istennek legszebb adományát, hogy annak szédítő sok szépsége lendületbe hozza, magával ragadja lelkünket. Ilyen gazdag tárna az Oltáriszentség mélységeiben az, amelyiknek bejáratán ez a fölirat van: «Isten

az oltáron övéi között!» Sokszor elmegyünk ez aknanyílás előtt anélkül, hogy betérnénk, hiszen annyira megszoktuk már e föliratot; vagy ha betekintünk csak pár lépésnyire. Mintha félnénk a mélységektől! Mintha csak attól tartanánk, hogy a beljebbhatolásnak konszekvenciáit le kell vonnunk a magunk számára! Pedig tulajdonképen sajnálatraméltók vagyunk akkor, amikor nem tudunk vagy nem akarunk merészek lenni — belépni és egyre beljebb lépni ebben a tárnában. Nincs ott ijesztő sötétség: hitünk villanylámpái világítanak s kezünkben gondolataink Davy-lámpája van! — Vagy ha a turistahasonlatunkat akarjuk tovább folytatni, akkor így szöhetjük tovább ezt a gondolatot: Jer hívő lélek, nézd milyen nagy-szerű kilátás, milyen végtelen perspektíva nyílik erről a partról, ahol ez az emlékeztető figyelmeztet: «Az Isten fiának megdicsőült teste, az a test, mely fölszállt az égbe, amelyik ott van az égben, amelyik istensé-gével örökre és elválaszthatatlanul egyesült, ime: ez a test van előttünk az oltáron, mint ott fõnn az égben az angyalok és szentek előtt! És mi imádjuk Őt, mint Istenünket, dicsõítjük Őt imáinkkal és énekeinkkel, mint azok a mennyei boldogok!»

II. Eléggé megszokott kifejezés az, hogy az átlényegülés alkalmával az Úr Jézus, az istenség leszáll az oltárra. E kifejezés nem mond épen valótlanságot, de sokkal megkapóbb, magávalragadóbb az a gondolat — ami különben hitünknek is szabatos értelme — hogy az oltáron levő kenyér lényegül át, lesz azzá a testté, amely ott fõnn az angyalok és szentek imáadásának tárgya és középpontja. Ebből a szemszögből nézni az Oltári-szentséget valóban fölemelő. Mert mi jut, mi juthat eszembe ilyenkor? Elsősorban is az, hogy az Ég vonzza magához a Földet, a végtelenség a porszemet — és nem megfordítva. Ez a kenyér az oltáron azzá a testté lesz, amelyik megdicsõültén odafõnn van. Ennek a kenyérnek révén, beléje kapaszkodva, bizonyos értelemben besurranok én is a mennyors-zágba. És ott az angyalokkal s megdicsõült szentekkel együtt, velük imádom ugyanazt az istenséget, közös célunknak és boldogságunknak egyazon tárgyát. A szentek egyességének hitét itt, ezen a ponton, alaposan elmélyíthetem magamban... Tovább bogozva e gondolat fonalát, így mehetek tovább: Mi az üdvözülésnek, a mennyországnak fogalma és lényege? Istent színről-színre látni s Vele a legbensõbb szeretetben egyesülni. Ahol Isten van, ott tulajdonképen mennyország van. És ott van a menny-ország, ahol Isten van. Hogy mértanilag véve a dolgot, hol van és hogyan lehet a mennyország, ez ugyan nem érdekel. Elég tudnom, hogy a menny-ország istenközelség, istenlátás, Istennel való egyesülés. Hogy az utolsó ítélet után, amikor új föld és új ég leszen, milyen földrajzi szélesség és hosszúság alatt lesz a testem anyagilag, ez sem érdekel. Ha üdvözülök vagyis a mennyországba jutok, ha megláthatom és szemlélhetem Istenemet,

az lesz a mennyországom, függetlenül attól, hogy a világűrben melyik ponton lesz a helyem. Ha megadtnék az embernek az, hogy itt és most, ha csak egy percre is, szemlélhetné az Istent, az ember bizony a mennyországban volna, ha csak erre az egy percre is, akkor is, ha történetesen, mondjuk útkaparással vagy valami filozófiai munkával foglalatostkodnék is. Mint ahogy Szent Pálnak megadott, hogy néhány percre a mennyországban lehessen, bár egyébként itt volt ezen a poros és sáros földtekén. Nos ha színről-színre nem is láthatom még Istenemet, az Oltáriszentségben egyesülhetek vele szeretetben, imádkhatom Őt mint az angyalok és szentek, és mindent megmondhatok neki, amit ezek megmondanak neki, ha nem is akkora erővel, ha nem is oly kifejezően, ha nem is olyan kifejezésekkel, de mégis! Az egészből csak a színről-színre való látás hiányzik. Ezért jogos az a kifejezés, hogy az Oltáriszentség révén egy darab mennyország van a földön, azaz hogy a mennyországból egy darab, egy rész. Vagy helyesebben: egy pont a földről: az oltár, egy lélek vagy lelkek, kik az oltár körül csoportosulnak és eleven közösségben vannak vele, ezen átlényegült kenyérral kapcsolatban, ha nem is a mennyország kellős közepében, de annak előcsarnokában vannak.

Igen, itt az oltár előtt lehetnek mennyországos gondolataink és érzelmeink! Isten és ember egymással szemközt. Isten és ember nézi egymást. Szeretet mindkettő részéről. Gondolom, ez a legfölségesebb dolog, ami itt e nyomorult földön történhetik. Ez a leggyönyörűbb látvány ebben a siralomvölgyében.

III. Az ember, ez a kiismerhetetlen, kiszámíthatatlan lény kezdettől fogva egészen a mai napig sok mindenfélét imádott már: napot, holdat, csillagokat, fákat, növényeket, állatokat, lélek és életmélkül való köveket, szóval mindénféle bálványokat. Imádkta már s imádkja most is a pénzt, a gazdagságot, a hatalmat, mint a legfőbb jót. Imádkta már és imádkja most is a test szépségét, vagyis inkább az érzéki örömeket és gyönyöröket; azonkívül a legkülönfélébb élvezeteket. Kevélységében imádkta és imádkja most is önmagát. Mennyi gondot, fáradságot, szeretetet pazarolt már mindezekre! Mennyi időt és erőt vesztegetett el már ezeknek a szolgálatában! Ezt csak a jó Isten tudná megmondani. És mégis: a végén megcsömörlik tőlük mindig. Ezek sohasem emelték őt magasabbra, de mindig lealacsonyították. Sohasem vitték előbbre, de mindenkor visszatartották előrehaladásában. Általuk az ember sohasem lett jobb: csak szenvedélyekkel telt el saját magának legnagyobb kárára. Általuk nem lett jobb erkölceiben, csak komiszabb. Itt azonban, az oltár, az Oltáriszentség előtt, az Úr Jézus Krisztus jelenlétének tudatában, hitében és imádkásában, az Ő föláldozásán: a szentmisen való jelenlét és részvétel által, szent testének vétele: a szentáldozás által, tehát a mennyország

előcsarnokában igenis szentek nevelődtek megszámlálhatatlan sokaságban, akik nemcsak önmagukat, de a világot is jobbá tették, a jóban előbbre vitték. Nincs senki, aki rosszabbá lett volna az oltár előtt, az Oltáriszentség miatt! Ellenkezőleg hányan vannak, akik a szentmisében, az Úr Jézus mélységes önfeláldozásának, önmegalázásának láttára alázatosságot tanultak és vitték onnét magukkal! Hányan vannak, akik a szentmisében egy-egy kérésükben meghallgattatva hitükben megerősödtek, szomorúságukban megvigasztalódtak, szükségükben segítséget találtak ezáltal jámborabbakká, istenfélőbbé lettek, mint azelőtt voltak! Ó ki tudná azon erényeket, valamennyit elsorolni, amelyek itt az oltár előtt fogantak meg és vertek gyökeret, amelyek innét az oltárról táplálkoztak és növekedtek az egyesek, a családok és a társadalom javára!

Ime, az erkölcsi vonatkozása annak a darab mennyországnak, amely oltárainkon található meg. Vagy ha amúgy fogom föl: ime a belépőjegyek és jogosítványok a mennyországba, melyek itt az oltáron készülnek és érvényesíttetnek.

IV. És még egy-két szempont! Az oltár előtt, az Oltáriszentséggel kapcsolatban ezen «mennyei kenyér» által szoros összeköttetésben vagyunk a Szentháromsággal, amelynek második személye rejtőzik sínei alatt; továbbá a Boldogságos Szűzanyával, akinek a fia van itt; az angyalokkal és szentekkel, akik ugyanezt a szent testet imádják az égben, amelyet mi imádunk és magasztalunk itt a földön az Oltáriszentségben. Itt ebben a kicsi ostyában találkoznak gondolataink és érzelmeink az égiekével. Előtte időről-időre ugyanazt tesszük, amit a mennyei boldogok folytonosan tesznek. A szentostya összekötő kapocs az Ég és föld között, elszakíthatatlanabb, erősebb, mint az égitegek szörnyű kölcsönös vonzása... És nemcsak összekötő kapocs — mert az lehet valami holt tény és valóság is — hanem élő közvetítő Isten és az ember között. Hogy többet ne mondjunk: még a szenteket is legjobban a szentmiseáldozattal, tehát az Oltáriszentséggel tisztelhetjük. Viszont az ő imáiknak erejét is az Oltáriszentség sugározza ránk, amint magának az Istennek szeretetét is.

V. Ha valóban, élénken átélem szent hitünk ama tanítását, hogy az Oltáriszentségben a föltámadott Üdvözítő van jelen és van velem, amint a haláltól megszabadulva megdicsőült sebeit mutatja és így beszél: «A tiétek vagyok már... elmúltak szenvedéseim... nem tud már semmi megakadályozni és visszatartani, hogy hozzátok ne jöjjetek, veletek ne legyek, hogy nálatok be ne térjek... örvendjünk, mert véget értek a szenvedések... vigadjunk egymással szent lakomában... valamennyiteket meghívlak rája: szent testem lesz az étel, vérem az ital...» mondom, ha ezt át tudom érezni, akkor az Oltáriszentség előtt igazán mennyországos gondolataim és érzéseim támadhatnak annak dacára, hogy e nyomorult

földön élek és tengődök; akkor kihallok a mennyország énekeiből legalább is annyit, amennyire szükségem van, hogy ne érezzem magamat az Égtől elhagyatottnak, sőt annak előcsarnokában tudjam magamat. — Van egy hangszer, vagy inkább hangeszköz, az úgynevezett «resonator», amelynek segítségével bármely zajból vagy lármából, vagy zenéből, bármelyik hangot külön és tisztán ki lehet venni, föl lehet fogni, azt a hangot, amelyikre az ember előzőleg beállítja, szabályozza ezt az eszközt. Legyen a mi lelkünk, a mi szeretetünk is ilyen «resonator». Segítségével vegyük ki, fogjuk föl, értsük meg az élet zürzavaros lármájában és tülekedésében az Úr Jézusnak szerető szavait. A szeretetnek meg kell értenie a szeretetet! Testvérem, a mennyországból nem is minden a tiéd, egy lényeges része annak mégis csak a tiéd: az Üdvözítőnek megdicsőült teste. Keresd ebben, ami még hiányzik a boldogságodból... felejtsd el ebben, ami még bánt... Mert ez valóban pótolhat mindent, olyan nagy valami! Ha kevés a hited, ha gyöngé az erőd, ha elcsüggedt a szíved, ha szinte nem tudod, hogy mitévő légy, ha tanácstalanul állsz, ó fogd meg akkor az Úr Jézus kezét, kapaszkodj beléje az Oltáriszentségben, mint szent Péter apostol, mikor már-már elmerült a hullámokban. Avagy félsz a haláltól? Ó vedd magadhoz gyakran a halhatatlanság zálogát! Erősítsd és biztosítsd magad e mennyei kenyérrrel! Vagy elhagyatottnak érzed magad? Őbenne Istenedet ölelheted! Mi kell még?! Panaszkodol, hogy szegény vagy? Őbenne a mennyország lehet a tiéd! Családi bajok vagy szerencsétlenségek keserítenek? Ime: atyád, anyád, testvéred van itt! Nincs jóbarátod? Őbenne a leghűségesebbet találd! Nincs nyugalma lelkednek? Hajtsd keblére fejedet! Benne megtalálhatsz mindent, amire szükséged van... Benne nincs semmi, ami neked ártalmas volna... És mily könnyen megtalálhatod Őt, mily könnyen hozzá férhetsz! A legkisebb formában, a legszerényebb alakban van a legfőlségesebb! Gyorsan el lehet jutni hozzá a szentostyában, hozzá, a megfoghatatlanhoz, aki bár sokat kíván tőlünk, mégis megelégszik kevéssel is: a jó akaratunkkal; aki keveset kap tőlünk, de mégis sokat ad nekünk és mégis szeret bennünket e szentségben. Igazán, isteni gondolkodás és cselekvési mód! A mennyország szellője fujdogál és simogatja arcomat az oltár körül... Imádom tehát itt Uramat, hálás leszek iránta, megbecsülöm folytonos jelenlétét és eggyé leszek vele... És énekelek neki szívem öröméről, bekapcsolódom én is a mennyország énekébe: «Magasztalja az én lelkem az Urat és örvendezik Istenben, az én üdvösségemben... Mert nagy dolgokat művelt velem a Hatalmas; és szent az Ő neve!» (Luk. 1.)

Eöri János.

A szentáldozás.

AKI ESZI az én testemet és issza az én Véremet, az énbennem él és én őbenne. (J. 6, 57.) *Együttélés a szentáldozás.* Együtt él e gyarló, a törékeny, a szenvedélyektől, a bűnöktől meggyötört ember, a megdicsőült, szent, jószágos, boldog szentségi Istenemberrel. És erre az együttélésre *vágyik* a szentségi Jézus. Kívánva-kivántam veletek megenni ezt a húsvétot. (Lk. 22, 15.) Krisztus *sürgeti* ezt az együttélést, a vele való egyesülést: ha nem eszitek az ember Fiának Testét és nem isszátok az ő Vérét, nem lesz élet tibennetek. (J. 6, 54.) Ez a Szentség természetfölötti, az az élet, melyet táplál bennünk, áldozókban, szintén természetfölötti, kegyelmi élet, örök jutalomra képesítő, érdemes élet.

Jó, ha a szentáldozás *mikéntjéről* is gyakran elmélkedünk, hogy ezáltal annál kegyelmesebben tudjunk áldozni.

A szentáldozásban három mozzanat van:

A készülés. A szentség vétele. És a hálaadás.

I.

Készülnünk kell! A Szentírás sürgeti, hogy készítsük elő lelkünk az imádságra. — *Prepara animam tuam ad orationem.* — Miért kell készülnie külön a szentáldozásra még a gyakori áldozónak is, még a papnak is? *Mert mindent megszokunk.* Oly gépiesek leszünk, oly érzésnélküliek, érzelem és öntudatoság nélküliek leszünk még a legtitkosabb, legfenségesebb, legrémelesebb, legveszélyesebb, legszentebb dologban is.

A megszokás révén szárazok és hidegek leszünk, megindulás és összeszedettség nélküliek. Ezért panaszkodnak a lelkiéletet élő, buzgó, vallásos lelkek: hogy nem tudnak imádkozni, hogy elkalandoz az eszük, nem éreznek semmit, nem érdekli őket semmi, szárazon darálják el az imádságot, nem tudnak elmélkedni. A megszokás ellen küzdünk azzal, hogy *új* gondolatokat, *új* beállításokat, *új* eszméket keresünk, hogy ezek által *új*, friss, üde, élénk érzelmeket keltsünk föl. *Förlújtjuk* az elfelejtett igazságokat s ezek nyomában *új* érzelmek, *új* átélések sarjadnak bennünk.

Öntudatosítanunk kell a fogalmakat, az Evangélium egyes eseményeit, hitünk tanításait. A *visszaemlékezés* révén a képzelet élénkségét fokozzuk s a lélekben az események élénk képét újra életre hívjuk. Ezen förlújult ismeretvilágot *új* érzelmek követik, *új* vágyak fakadnak bennünk, elhatározások, jó föltételek indulnak meg bennünk, amelyek cselekvésre indítják az akaratot. Ezzel lerázzuk a lélekről a bekérgesedést, a jeget, a port. A szív újra lelkes és szerető lesz, üde és fölszabadult.

A szentáldozásra való készületnél ezt a lélektani megújulást előmozdítja, ha az Úr-Jézus életének egyes eseményeit idézzük föl a lelkünkben.

Pld. Ha az Úr-Jézus földi életében valahol megjelent, mindenholhoz viték a testi-lelki betegeket, köztük a legsúlyosabbakat, az ördögtől megszállott embereket is. Mindegyiknek az volt a vágya, vajha legalább megérinthezné Krisztust, mert ha ez sikerül, úgy meggyógyulnak.

Érinteni Krisztust! Ez a vágy legyen lelkünkben a szentáldozás előtt. *Mi is valóságos, élő, köztünk járó Krisztushoz megyünk.* Mi is betegek vagyunk lelkünkben és testünkben. Elkínzott bennünket a bűn, nyögjük az élet mindenféle nyomorát, vágyódunk egészséges lelkűvé, egészséges testűvé lenni. Hisszük, erősen hisszük, hogy a szentáldozásban a szentségi Krisztus minket is meggyógyít, mi nemcsak érinthetjük Őt; hanem vele egyesülünk, Ő annyira a miénk lesz, hogy szinte belénk olvad.

Kell a jó előkészülethez *önvizsgálat*: mi vagyok? — milyen vagyok — melyek a rossz szokásaim, szenvedélyeim? — Mi bennem a jó — melyek a jó vágyaim, törekvéseim? Minő jót szeretnék tenni az Isten dicsőségére, az emberek lelki-teszt javára, a magam megszentelésére? —

Öntudatosítanom kell, ki az, aki hozzám jön? — Az Istenember! — Ő, aki megváltani jött, tanítást, példát adott nekünk, meghalt értünk és most megdicsőült Testével táplál, hogy ne ártson az örök-halál; hogy életünk legyen érdemesek legyünk.

A szentáldozásra való készületnél föl kell keltenünk a bánatot, az öntudatos hitet, a reményt és a szeretetet. Én méltatlan vagyok, nem is mernék a Szentséghez járulni, de Krisztus *hív*, Krisztus *akarja*, hogy áldozzam, mert különben nem lesz élet bennem. Krisztus *önmagából* adja nekem az életet.

II.

A második mozzanat maga a szentáldozás, a Szentség valóságos vétele.

Fölmutatják: Ime az Isten Báránya, ki elveszi a világ bűneit. — Ime, az értem bemutatott áldozat, az értem adott váltság. — Ime, a szent lakoma, a királyi ember engem is hív a menyegzőre.

Jövök Uram, nem tart vissza semmi. Sem az élvezet, sem a nő, sem a férfi, sem a gazdagság, sem a hatalom, sem a mindennapi élet apróságai. — Jövök! — De alázattal vallom a százados szavával: nem vagyok méltó. De ki is volna méltó az Isten-Ember Teste vetelére? — Még a szentek sem! — *Nem vagyok méltó, de alkalmas vagyok*, mert te rendeltélj azzá. — Jöjj, jöjj Uram Jézus.

És az oltárról hozzánk jön, lelkünkbe száll a szentségi Jézus.

Ez a néhány pillanat az együttélés. Az Isten-Ember velem imádkozik, velem imádjá, engeszteli, dicsőíti az Atyát és a Szentlelket. Mily hódolat, mily hálaáldozat lesz ebben a pillanatban az én imádásom. Mily örömmel néz rám a végtelen Isten, hogy megpihen nálam is a Szentlélek,

hisz Ielkemben a második isteni személy istenségével és emberségével. Vele együtt állok az örök-Atya és a Szentlélek elé. Ó, hogy tud az Atya megbocsátani, a Szentlélek megerősíteni, megszentelni. Ekkor értjük Krisztus tanítását: aki eszi az én Testemet, az él én érettem, mint én élek az Atyáért. (J. 6.)

*Ezt a néhány pillanatot, ezt az 5-10 percet kell nagyon gyümölcsöz-
tetőn fölhasználnom.* Iparkodnom kell a Ielkém vágyait, kéréseit, — még a nehézségeimet is, — Krisztus imáival egyesítenem és az Atya elé vinnem. Különösen kell kérnem hitet, türelmet, Isten akaratában való megnyugvást, sok-sok erőt a mindennapi élet nehézségeivel szemben. *Ezek fenséges szép percei a mi életünknek.* Rövidek, mert a szentségi színek fölözlanak és azontúl már nincs bennünk Krisztus. De ameddig nálunk van, mindig *vele* legyünk Szemléljük Őt, mint a Szent Szűz, aki karjaira vette Őt, mint gyermeket. Szemléljük Őt, mint Mária és Márta, midőn betért Bethániába. Szemléljük Őt, mint Alacoque Szent Margit, vagy mint Neumann Teréz az ő szentáldozásaikban.

Ó, bár az angyalian tiszta Ielkek érzelmeivel, összeszedettségével, megrendülésével, odaadásával tudnánk áldozni...

III.

A harmadik mozzanat a szentáldozás utáni hálaadás.

Csodálkozásnak kell Iefogni a Ielkemet, hogy mi történt velem! Hogy hozzám, a gyarló bűnőshöz, a visszaeső, összetört beteg lélekhez betért az a szent, tiszta, fölséges Krisztus. — Szűz Mária midőn méhébe fogadta a megtiestesült Istent, imádkozott és énekelt. Ielkét annyira előntötte a hála mélységes érzése, hogy fölcsendült ajkán a Magnificát: Magasztalja az én Ielkém az Urat... mert megtekintette szolgálója kicsinységét. — Szent Alajosnak egész napja hálaadás volt azért, hogy betért szívébe a szentségi Jézus. — És milyenek lehetnek Neumann Teréz hálaadásai az iránt a vérző Krisztus iránt, akinek ő véres jegyese...

A jó hálaadás az, amikor a szentáldozás záporának kegyelmei a Ielkünkbe fölszívódnak. Amikor a Ielkünk termelő képessége *fokozódik* és bő termést hoz a lélek gyümölcszeiben. A hálaadásunk nem lehet csak pár szó, imaforma, a megszokott néhány imádság. — A szentáldozás perceinek fenségét, szentségét, fontosságát sokszor át kell elmélnünk a mi mindent megszokó természetünk miatt, hogy állandóan a megfelelő érzelmek legyenek Ielkünkben. Kérni kell nagyon a Krisztust, hogy az egész napunk, az egész életünk hálaadás lehessen.

Csak így tudjuk elkerülni gyakori, avagy a napi szentáldozásainkban a terméketlenséget, a gyümölcstelenséget. — Különben az a rémes veszély fenyeget bennünket, hogy a Szentség nem tud bennünk hatni, nem tud

minket átalakítani s *Így torz lelkekké leszünk*, buzgóságunk csak a templomajtóig tart, de nem válik az életünk éltetőjévé.

Nagyon kell öntudatosítanunk a kegyelmeket, úgy a láthatókat, mint a láthatatlanokat. — A nyelvemen Krisztus Teste volt, tehát Krisztushoz illő legyen a beszédem. Szívembe Krisztus teste szállt, tehát gondolataimban, érzelmeimben Krisztusé legyek. Krisztus teste táplált, tehát cselekedeteimben, kötelességeim teljesítésében krisztusi legyek.

Így valóban nagyon gyümölcsözővé lesznek a szentáldozásaink s átalakítanak bennünket *a Krisztusból eleven-élökké.*

Nagy Balázs O. S. B.

Szent Imre harangszó.

(Svájci levél.)

Drága Lélek! Sokat zúgnak otthon — édes hazánkban — mostanában a harangok. Ünnepel a magyar lélek. Ünnepi harangszava elhallatszik messze-messze, a határon túlra, távol idegenbe.

Van a magyarnak többféle harangja. Egyiknek ércesebb a szava, mint a másiké.

Van békeharangunk. Szava olyan, mint a galambbúgás: nem bántunk mi senkit. Békeszerető, barátságos nép vagyunk. Csak egy a vágyunk: a béke szent olajágával jöjjön felénk más is.

Van lélekarhangunk. Ezer év óta legjobbjainkat áldozzuk. Hősi vért ontunk hitünkért, kultúránkért. Martir nép vagyunk. A nyugat békéjét védjük. Ezer év óta a hadak útján állunk őrt.

Van fájdalomharangunk. Tíz év óta folyton zsong-bong. Néha élesen felsikolt, mint a kinek elevenébe vágna. Trianon szomorú harangja sír, zokog a magyar rónán, a Kárpátok alján s lent az Adrián.

Van igazságunknak harangja. Súlyos-súlyos nagy harang. Sajnos, nincsen oly erős karunk, hogy magasba húzza. Pedig a hangja tiszta, mint az aranyé s átható, mint a kétélű kard. Ez a harang még a jobb jövőt várja, hogy hatalmas szavával világgá kiáltsa: igazságot a magyarnak.

Legújabb harangunk a Szent Imre-harang. Ez az ezeréves magyar ünnepi harangja. Ebbe a harangba öntöttük minden megmaradt nemes ércünket. Belesűrítettük lelkünk minden kincsét. Ami hazánk multjában csak van: öröm és fájdalom s amit a jövő ígér: a szent reménység és bizalom, azt mind-mind beleszűrtük e harang kelyhébe. Rég elmúlt harangjaink felkeltek álmukból s összedobbant a szívük és összecsendült a szavuk a Szent Imre-harangban.

Innen-onnan már két éve, hogy itt élek Svájcban. A davosi kúrá: sokféle nemzet fiával érintkezem. Figyelem, hogy melyik harangn: szava kelt visszhangot lelkükben. Szomorúan kell tapasztalnom, kevesei: értik meg a magyar lélek hangját. Nagyon idegenek vagyunk hazánkoi: kívül és nagyon ismeretlenek széles e világon. Ezeréves multunk, hős: áldozatunk, erényünk, igazunk, martir mivoltunk hangja és ereje szinti: megtorpan a magyar gyepükön. Külföldre kiható hulláma, a nemzetel: lelkébe ütő és visszhangotkeltő ereje nagyon kicsi.

A Szent Imre-harang szerencsés kivétel. Ennek a harangnak ereje: hangszínezése, érces nyelve sikerült. Szavára felfigyelt a külföld is. Ez a: hang ismerős neki. No, mert a Szent Imre-harang az Egyház nyelvén: a katolikus lélek hangján szól.

Ki az oltárra kerül, az mindenkié lesz. Az oltár a legnagyobb családi: központ. Akik e tűzhely köré gyűlnek, azoknak egy a lelkük. Akik az: eucharisztikus asztalról esznek, azok testvérek.

A Szent Imre-harangban a katolikus testvériség öntudata szólal: meg. Felfigyel rá a katolikus nagy család, bármilyen nyelvű legyen is: különben, mert a katolikus léleknek, a nagy családnak szavát megértik. S ez az ünnepi nagyharang elvégzi hármas hivatását: az élőket hívom, a: holtakat siratom, a viharokat megtöröm.

Hívja az élőket. Soha nem látott búcsújáróhely lett édes hazánk: szíve. Szentatyánk követét küldi hozzánk. A népek legjobbainak figyelme: felénk irányul. Eljönnek hozzánk, hogy az eucharisztikus asztalnál keblünkre: boruljanak és kiérezzék ennek a martir testvérnépnek minden örömet-: bánatát, de annak nemes öntudatát és eleven hitét is.

A mult évben egy svájci pap vett részt Esztergomban a Nagy-: boldogasszonyi ünnepeken, majd Budapesten a Szent István napi kör-: meneten. Visszatérte után elragadtatással beszélt magyar népünk, főleg: a budapesti intelligencia vallásos buzgalmaról, a telt templomokról, az: áldozók tömegéről, a délután is adorálók szép számáról s a katolikus: intézményekről.

Külföldnek csak hitünkkel tudunk imponálóan feltűnni. A szépen: felébredt, még szebben fejlődő és már-már gyümölcsöző katolikus hit-: életünk jelenleg a mi legértékesebb, a mi legszebb nemzeti kincsünk. Természeti szépségeinket — pedig Isten kegyelméből ezek is vannak —: messze fölülmúlják műremekeink. Kath. iskoláink, szervezeteinkben lüktető: vallásos öntudatunk s a sokezer csapás súlya alatt le nem tört szent hitünk: és reményünk.

A Szent Imre-harang siratja a holtakat. Bánat- és örömkönnyeket: fakaszt nemzeti multunkon. Nagyon feltűnő, hogy mióta nem vagyunk: egységesekek a hitben, azóta sokkal több a fájdalomunk, mint örömünk.

Az eucharisztikus közös asztal hiánya csak mélyítette a magyar széthúzás veszélyét és mélyebbre ásta könnyeink árkat. Nemzetünk dicsőséges kora a hitettség idejére esik. Krisztusi hitünk gyönyörűséges hajnalhasadást fakasztott a magyar földön. Szinte évtizedek alatt virágos kert lett szép hazánk, a szentek virágos, liliomos, rózsás kertje.

A szentek az emberiség legtökéletesebb, legnemesebb hajtásai. A szentek száma mutatja, hogy mekkora egy nemzet életében a kegyelemnek az átütő ereje, mekkora egy népben a fogékonyság a magasabb, a természetfeletti, az isteni életre. Örök dicsőségünk marad, hogy az imént még pogány magyar törzs a kegyelem isteni ojtóágától rögtön a legnemesebb sarkakat hajtotta és a legértékesebb gyümölcsöket érlelte.

A legtisztább nemzeti öntudattal mutathatunk országvilág előtt egy Szent Imrére, Szent Istvánra, Szent Gellérte, Szent Lászlóra, Szent Erzsébetre, boldog Margitunkra, és testvéreire. Ahány név, annyi örömünk, annyi dicsőségünk.

Szent Imre az első. Áldott nevéhez fűződik a mostani 900 éves jubileumi esztendő.

Ablakom alatt szalad, csobog-cseveg egy kis alpesi hegyi patak. Magasban ered. A hófehér hegyek tiszta nedvét szállítja. Sokszor elnézege-

tem. A kemény kövek egyenetlen sziklaágyán csupa ragyogó, hófehér gyönggyé válik a kis patak. S egy tova futó ezüst szalagot látunk, mely végig kígyózik a meredeken lejtős hegyoldalon.

A kilencszáz éves magyar multon is egy hófehér hegyi kristálypatak szalad végig: a lilíomos Szentnek a szelleme. Ő is olyan, mint a hegyi patak: örökre ifjú, örökön kristálytisza, folyton gyöngyöző, soha ki nem fárad, mindig dalos kedvű, mindig vonzó, éltető, üdítő.

Íde siet most a nemzet, ide siet a külföld, hogy merítsen e gyöngyöző patak vizéből: Szent Imre szelleméből.

Szívesen mennék én is. Nem lehet. Végaszom, hogy a magyar Sion-Patak vize hozzám is elszalad. Kít az Egyház az oltárra emelt, az mindig közel van hozzánk, az mindig, mindenütt a miénk.

A harang harmadik munkája: megtöri a vihart, szétkergeti a vészes fellegetek és kicsalja a békeszivárványt.

Szent Imre herceg s az áldott magyar Szentek sok jóbarátot szereznek nekünk. Akik még nem ismertek, megismerik multunkat-jelenünket. Kiknek szentjeik vannak és e szenteket szeretik, azok szellemét ápolják, azok csak rosszak nem lehetnek.

Az esztergomi Várhegy alól hóforrás bugyog. E helyen éltek, jártak a magyar Szentek. Sokszor elgondoltam, hogy a magyar Szentek lábnyomától, imádságos lelkétől melegedett, tűzesedett át a hegy kövezele s innét a hóforrás felbukkanása.

A magyar Szentek lábnyomától felmelegszik és összedobban a találkozó népek és nemzetek szíve.

Szent Imre harangja szólj csak nekünk, s mi hallgatunk közelben-távolban ünnepre hívogató aranyos szavadra.

Drága Lélek, a nagy ünnepen gondolj rám is, szegény száműzöttre, ki lélekben Veletek ünnepel.

Német István.

Hogyan tisztelik Spanyolországban a Legméltóságosabb Oltáriszentséget.

Most amikor a Nemzetek Szövetségének nyomán mindenütt kapcsolatokat keresnek, az egész emberiség kozmopolita kongresszusok útján — ha tudat alatt is — módját keresi annak, miként lehetne a különféle társadalmi rétegeket egymáshoz közelebb hozni, időszerűnek látszik reá mutatni azon kezdeményezésekre, melyek a Legméltóságosabb Oltáriszentség tiszteletére vezetnek s amelyet Szent Ágoston oly találóan így nevez meg: «Vinculum caritatis signum unitatis», «A szeretet köteléke, az egység jele».

Köztudomású dolog, hogy Spanyolhon minden ízében katolikus. Ez országban érezhető a martirok vérének nyomán fakadó hit-, élet ereje, amely századokon átszenvedett megpróbáltatások súlya alatt virágzott ki. Úgy a vizigótok, mint a szaracénusok nyomása, üldözése alatt bőven áztatta a spanyol vér annak az országnak a földjét, amelyen Szűz Mária szüzi lábát akarta pihentetni.

A szenthagyomány úgy mondja, hogy mikor Szűz Mária Szent Jakab apostolt akarta meglátogatni, az angyalok Jeruzsálemből testestől-lelkestől vitték át Spanyolországba.

De e sorokban, kedves olvasóinknak csak érdeklődését akarjuk *felkölteni a Szent Eucharisztia* iránt s e célból szemük elé állítjuk egy néhány oly szokását ez országnak, amellyel a Legméltóságosabb Oltáriszentség iránti szeretetét bizonyítja be.

Spanyolország mindenekfelett monarchikus érzelmű (az ott most dúló forradalmi zavargások dacára). A király a nép atyja és személyisége még mindig azzal a varázssal bír a tömegek felett, amely a középkorra emlékeztet. Tehát a Legfőbbesebb Oltáriszentség iránt az imádat királyi jelleget ölt magára. A Tabernaculumok fölött a szentség kitételi helye nagy ünnepek alkalmával a királyi paláttal van lefödve, király koronájával ékesítve.

A szentségkitétel hirdetését mindig így jelzik: «Az isteni Fenség kitétele ekkor s ekkor lesz». Semmi sem gyakoribb, mint efféle megjegyzés Madridban tartott ünnepek, kilencedek stb. beszámolója alkalmából: «A királyi család szintén megjelenni méltóztatott *Szentséges Fensége* előtt... s miután imádták *Szentséges Fenségét*, eltávoztak» stb.

S így lesz láthatóvá az az összekötő kapocs, amely szerint a földi király hódolatát mutatja be a királyok Királya előtt, mikor alázattal leborul és imádja Őt. Ennek folytán természetes, hogy processziók alkalmával, abban a percben, amelyben a Legfőbbesebb Oltáriszentség a templomból kilép, mind az orgona, mind a katonai zenekar a királyi himnusz játsza. Gyakran megtörténik, hogy amikor a szent viatikumot betegekhez viszik és a pap útja kaszárnya vagy más állami épület előtt viszen, épúgy, mintha a király fogatja haladna át, vigyázz állásban állnak és felhangzik a királyi himnusz, sőt a nyitott ablakokon át hallatszik a zongora hangja, amely ugyanazt az indulót játsza.*

Spanyolországban városban is hivatalos formák között viszik a betegekhez a szent útravalót. A pap karingban, a sekrestyés égő gyertyát tart és a csengetyű figyelmezteti a járókeleket, ezek megállnak, kalaplevéve letérdelnek s ha a templomból kilépve csak a sekrestyés van a pappal,

* Ebben senki se akarja követni buzgó spanyol testvéreinket, mert a zongora nincs egyházi alkalmakra megengedve. (Szerk.)

azonnal ájtatos kísérők csatlakoznak, gyertyákat kérnek — mindig van készenlétben a sekrestyésnél — és menetet képeznek. Sőt az is igen gyakori eset, hogy az arra haladó úrifogat tulajdonosa, néha elegáns úrinő, máskor előkelően öltözött úriember megállítja kocsiját, kiszáll és tiszteletteljesen felajánlja azt a papnak, ő pedig gyertyával a kezében követi kocsiját.

XII. Alfonz fia, a mostani király és a trónörökös gyakran felújították az ájtatos eljárást, amelyet híressé tett Habsburgi Rudolf. Így emlékünken van, hogy mikor a fiatal uralkodó boldogult öreg királyunkat meglátogatta, örömmel szavalta el nagybátya előtt Schillernek e tárgyról írt megkapó költeményét.

Húsvét utáni vasárnapokon nagy ünnepek közt szokták a betegekhez, mindazokhoz a szent ostyát elvinni, akik nem tudnak a templomba menni.

Minden egyházközségben van egy spanyol grand — a nemesség legmagasabb méltósága — ilyen alkalmakra az ő kötelessége díszhintóját rendelkezésre bocsátani a legszegényebb városrész számára. Ilyenkor kezesével a plébános felkeresi a «grand» urát, aki boldog, hogy őt éri e megtiszteltetés. A vasárnapot megelőző héten körlevélben kéri fel az útvonalon lakó hiveket, díszítsék fel ez alkalomra házaik homlokzatát virággal, szőnyegekkel. Előkelő emberek megtisztelve érzik magukat, ha a kocsit kísérhetik, amelyen helyet *foglat a plébános*. A ciboriumot vivő pap felveszi a palástot, előtte vannak a káplánjai dalmatikába öltözöttek. A házak belseje, a betegek szobái fel vannak díszítve és a legszegényebb hajlékba is elmennek a Madrid legmagasabb köreinek a dámái, hogy a szobát fölékesítsék.

A Krisztus Szent Testének ünnepén a körmenet egészen tipikus, de a szokások vidékek szerint különböznek. 1911-ben Madridban tartott Eucharisztikus kongresszus alatti processzió hű képét adja a főváros szokásainak. Azon a napon igen korai órákban tartják meg a hitközségekben a nagymisé. A katedrálisban 10-kor van a főpapi nagymise, addigra a többi templomban elkészülnek s a papság kongregációkkal, zászlókkal, kereszttel stb. a főtemplom köré sorakoznak. Az egész város fel van díszítve; az erkélyek szőnyegekkel, virággal dúsan vannak ellátva; a nyilvános épületeken zászlók lengenek; katonaság, rendőrség díszruhában öltözve sorfalat képez; az utcán hemzseg a nép; az állványokon előkelő nők, leányok, asszonyok várják, hogy virágjaikat szórhassák Megváltóik elé elvonulásakor. Jeruzsálembe való győzedelmes bevonulást véli látni az ember. A megállapított órában, mikor a város összes harangjai megkondulnak, indul el a menet. Elöl egy szakasz gárdista, utána nyitott kocsikon két hírnök ősrégi öltözetben, piros bársonypárnán tartják a koronát és a jogart,

mint jelképe annak, hogy a spanyol hatalom hódol meg a Királyok Királya előtt. Következnek az intézetek, árvaházak hosszú sora, különféle rendek, a harmadrendek tagjai mind égő gyertyával kezükben, főnökeikkel, plébánosaikkal az élén, mindegyikük zászlójuk és kocsin vitt patronusaik szobraival; végül a szeminárium és a kanonokok. Előttük halad egy nagy társzekér, amelyen *egy baldachin van felállítva*, csengőkkel körülaggatva s amely alatt van a Legméltóságosabb Oltáriszentség egy óriási nagy Szentségházba, 12 diakonus dalmatikában, akik folyton tömjénezik az isteni Királyt. A szekér után jön gyalog a püspök, a nuncius, a király, az udvar teljes díszben, a kormány tagjai, végül a katonaság egy kirendeltsége.

Megkapó szokás az, hogy leghátul jön a királyi díszhintó arra az esetre, ha megeredne az eső, Urunk Jézus Krisztusnak rendelkezésére legyen, hogy vissza tudjon a templomba jönni megázás nélkül. És e csodaszép processzió, mely magába foglalja a város egész lakosságát, a dél napjának heve alatt, ragyogó kék ég alatt járja be a főváros főbb útvonalaít virágok borítják az utakat, virágosó hull az ablakokból, erkélyekről. E kép meleg emberi, de egyben isteni is.

Más vidékeken sajátos mozzanatai vannak a processzióknak, de amelyek eredetiségükben bizonyos bájjal bírnak. Misztikus szimbólumok visszaidézték elénk azokat a századokat, amikor a hit naiv módon népszerűsítette hitelveit.

Például Valenceban, egy bandérium nyitja meg a processziót, amely kisebb távolságban látható. Társzekereken bizonyos misztériumok ábrázolását látjuk, az egyiken — első percre szinte idegenszerűen meglepő — a démonok szekere. Nem mondta-e Szent Pál, hogy Jézus nevére minden térd meghajol, az égben, a földön, a pokolban... nos itt reakényszerítik a Sátánt és a többi gonosz lelkeket a térdhajlásra, hogy tiszteljék a Szt. Eucharisziát. Aztán vannak ótestamentomi képek. Noé, Josué, amint megállítja a Napot, a Jelenések könyvéből vett kép, amint a 24 aggastyán koronáikat a Bárány trónja elé teszik, a szimbólikus 4 vadállat, a Szentek, a legismertebb mártírok. Mind e személyek a publikum szeme előtt vonulnak el, emlékezetünkbe hozzák Dante Divina Komédiájának képeit.

Megvan ennek az előnye és tanítja a népet.

Madrid és Toledo kivételével mindenütt látjuk az úgynevezett Óriást és Törpét, akik a menet élén mennek. — Miért? kérdezték. De ne nevessetek, itt is teljesen szent a szándék. — A Zsoltáros nem énekelte-e meg: Pusillus cum majoribus...

Valence városában van egy Szeminárium, amelyet a Boldog Ribera János, Valence vicekirálya alapított, s ahol a fiatal papokat különösebben a Szt. Eucharisztia tiszteletére nevelik. Az Úr napját követő oktávában

ki van téve a Szentség és nemcsak a szeminaristák és a papok jönnek négyesével egymásután a szent Ostya lábához, de két fiatal levita egész napon át szüntelenül rózsaleveleket hintenek az oltár elé, olyannyira, hogy este már egy valóságos szőnyeg borítja a földet. Ebből látni a spanyol ájtatosság karakterizmusát, hogy a hit náluk mindenben nagy ideák fundamentumára van alapítva, melyek voltak és maradnak a családok öröksége. Tehát e hitet, ez ájtatosságot, ami legmagasztosabb misztériumunk iránt, Spanyolország a legcsaládiasabb módon gyakorolja, amely mindennapi szokásaihoz tartozik. Így például fejet hajtanak, a pap birétumát leveszi e szavak hallatára: «a legméltóságosabb Oltáriszentség». Így például az isteni Eucharisztia iránti tiszteletből sohasem dobnak egy morzsát is a kenyérből a földre s ha véletlenül leesik egy darab kenyér, tiszteletteljesen felemelik és megcsókolják azt.

Van ez országnak még egy szokása, amely nem kevésbé megkapó. Igaz, nem minden egyházkerületben található, de Madridban mindig gyakorolják. Mikor a Szentség ki van téve és a papnak prédikálni kell, a vélumot nem teszik előre, de a pap, mielőtt beszélni kezdene, az Oltár felé fordul és tiszteletteljesen meghajolva mondja: «Engedelmével, Fenséges, Szentséges Uram». Nehezen adható vissza, mily lángoló hit rejlik e szavak valóságos jelenlétének hitében a gyakorlatban!...

Ez is egy udvari szokás, hogy mielőtt a szónok beszélni kezd, hódolatát mutatja be uralkodójának, vagy mikor a pap az Oltár előtti térdhajtás után mélyen meghajlik a király páholya előtt...

Még megemlíjtük a kitett legméltóságosabb Oltáriszentség mindennapi látogatásának gyakorlatát, amely minden nagy városban élő spanyolok szokása.

Gyakran igen röviden, de nem mennek el a templom előtt, hogy ne mutatóknak be hódolatukat az oltáraink isteni Foglyának. Madridban gyakran teszik, illetve szokássá vált, hogy a város szívében lévő templom előtt, ahol örökimádásra kitett Szentség van, a legszebb fogatok láthatók, melyekből sétakocsikázás után a legfelsőbb körök tagjai díszteljes ruhákban, vizitbe vagy estélyekbe menők pár percre megállnak, hogy bemenjenek és Szt. Liguori Alfonz könyvéből olvasnak I—I szakaszt s úgy mennek tovább világban élő életüket folytatni.

Ki tudja megmondani, mily hatással van e ¼ órai megállás a lélek egészségére? úgy a világfira, mint a könnyebb életet élő nőre nézve?...

Érdekes itt azt is feljegyezni, hogy Spanyolországban mily szokások között töltik el a zöldcsütörtököt. E kérdésben épúgy, mint az előzőkben előre kell bocsátanunk, hogy vidékek szerint változnak egynémely részleteiben, de a főváros adja meg a példát. Nem egy idegen bámulattal nézte, miként múlik el Madridban a zöldcsütörtök. Mindenekelőtt e napon,

úgy mint nagypénteken, se kocszi, villamos vagy más jármű nem közlekedik az utcákon, mindenki gyalog megy és a nők mantilleáikat veszik fel. De amíg nagypénteken mindenki fekete ruhában jár és a zászlók gyászt jelezve, félárbocra vannak eresztve, zöldcsüörtörtökön minden az öröm, a csendes, nyugodt öröm jegyében tűnik fel a Szent Eucharisztia szerzése emlékére. Néha papot lehet látni, akinek nyakán aranyláncon a Szent Sír kulcsa lóg. Minden papnak, plébánosnak, esperesnek megvan az a kiváltsága, hogy hordhatja azt és büszkén is él e szabadalával. E napon tényleg minden a Szt. Eucharisztia körül forog s talán az utóbbi évek divatjában — hogy a nők gyöngysort viselnek — valamilyen szimbolumot lehet sejteni.

Nem lenne teljes e kis híradás, ha nem szólnánk a híres *Danse des séises*-ről, melyet Szevilla székesegyházában lejtenek. A nemzetközi kongresszus alkalmával be is mutatták az idegenek előtt, akik meghatva élvezték azt.

Tudnivaló, hogy e táncot udvari apródoknak öltöztetett gyermekek járják. Egy ritmikus mozdulatokból álló táncban hozzák ki az A-v-e M-á-r-i-a szót egy mélabús harmónikus ének kíséretében, szemüket a Szent Szakramentumról le nem véve.

Mikor X. Pius pápa a zenére vonatkozó *Motu proprió*t kiadta, be akarta e táncot szüntetni. Szevillát e hír konsternálta... A gyermekekkel foglalkozó kanonoknak zseniális ötlete támadt. Mielőtt e táncot eltélné, be kell azt a pápának mutatni... És elindulának Rómába... X. Pius jószágos atyai mosollyal fogadta a kanonokot és kis táncosait és a főpap és benfentesei előtt, hagyományos ruháikban, a Szevilla székesegyházban megszokott áhítatukkal lejtették el táncukat. És a jó pápa... könnyezett... és oly meghatónak találta, hogy megengedte annak folytatását, mindaddig, amíg — tevé hozzá hamiskás mosollyal — öltönyeik el nem kopnak. Tegyük hozzá, hogy az élelmes kanonok eltalálta a hosszú életkérdés nyitját azzal, hogy egyenként fogják a jelmezeket megújítani... így tehát örökéletűek lesznek azok.

Se vége, se hossza nem volna elbeszélésünknek, ha minden eucharisztikus jelenséget, csodatételeket akarnánk elmondani, melyek a különféle egyházak évkönyveiben vannak felírva és gondosan megőrizve. A csodálatosan megtartott szentostya történetéből, melyet az Escuriálban őriznek, Szt. Paskál életének természetfeletti csodájáig a Jézus-Hostia odaadó szerelmesének esetéig. Sírköve alól gyakran apró kis ütésszerű zörej hallatszik, melyek a Tabernakulumban visszhangra találnak, mint az isteni barát felelete, aki ezáltal bizonyítja be, mennyire szereti, ha gyakran gondolnak e misztériumra, amelyben a szeretet tanítvány szerint: *In finem dilexit*... Örökre szeret.

Egy spanyol.

A katolikus Anyaszentegyház lelki kincsei.*

CPERJESÉN megtörtént áttérésem után, lelkem telve a katolikus vallás szépségeivel, melyek mint ragyogó fénysugár hatották át szívemet, ujjongó lélekkel indultam el az előttem megnyílt úton.

Budapestre való érkezésem után, meglehetősen nagy felzúdulással, megdöbbenéssel találtam magamat szemben. Ezt előre láttam, számoltam is vele. A megbotránkoztatás felidézésétől félttem is, e gondolat sok nehéz órát szerzett nekem, soká visszatartott e lépés megtételétől, de az Úr Isten végtelen jósága, nagy kegyelme erősebb volt akaratomnál, skrupulusaimnál s minden szabadkozásom ellenére vitt előre.

Protestáns atyámfiaimnak, barátaimnak kifogásait megértően elfogadtam, igyekeztem tévedéseiket eloszlatni, felvilágosítani őket arról, mennyire tévesen ítélik el az általuk nem ismert vallást és nem csudálkoztam egyikének-másikának felettem való szigorú és igazságtalan pálcatorrésén. De annál megdöbbenőbb volt reám nézve az, hogy buzgó katolikus hírében álló egyének is elítélték, s kérdezték tőlem, mire való volt ily korban vallásomat elhagyni? ha eddig atyáimtól reám szállt hit kielégített, miért kellett katolikussá lennem?

E megjegyzésekből azt a bizonyosságot vontam le, mily sokan vannak a katolikus hitben keresztelt, felnevelt egyének, akik talán nem is ismerik, de mindenesetre nem tudják értékelni vallásuk felségesen szép és nagy lelki kincseit... E tapasztalat kimondhatatlanul fáj, s ha ma merek ez óriási nagykiterjedésű kérdésről röviden értekezni, kizáróan attól a vágytól sarkalva teszem, bár egyikét, másikat meg tudnám győzni arról, hogy mily nagyot vétenek önmaguk ellen azok, akik a meglévő kincset elássák és támasz nélkül réveteg, bizonytalan lépéssel járnak az élet nehéz útait.

Már egyízben felemlítettem, hogy a biblia áhitatos tanulmányozása, a benne talált nagy igazságokban való elmerülés vezetett el az elhatározó lépés megtételére. E tanulmány nyomán oly elementáris erővel tört ki belőlem a vágy Krisztus Urunk által alapított Egyháznak tagjává lenni, hogy semmi sem volt képes e lépéstől visszatartani.

Az Evangéliumban talált Jézusom parancsait, ígéreteit, kijelentéseit egybevetettem, mind a keresztény Egyház történetével, mind a Szentatyák tanításaival és modern hívő katolikus nagyeszű, nagylelkű írók munkáival nemcsak hogy meggyőztek azon katolikus Egyház által hirdetett tan igazságairól, de mind ragyogóbban tűntek fel előttem az Egyház megmérhetetlen nagy lelki kincsei, melyek nemcsak átsegítették a bűnökkel, súlyos megpróbáltatásokkal teljes időközön, de meg is mentették

* Egy konvertita tollából.

a végromlástól és lehetővé tették, hogy az Egyház erőteljesebben kerüljön ki a századok viharából. Krisztus Urunk ígérete máris teljeseedsbe megy. «*A pokol kapui sem vesznek rajta erőt*» — sőt az Úr Isten arra is méltónak tartja, hogy az új kor mártirtűzét reábocsátván, tovább vigye előre.

De a fentemlített megjegyzések igen mély benyomást tettek reám, különösen akkor döbbsentem meg, amikor azon két állításomat sehogysen tudtam megértetni, hogy engem tulajdonképen elsősorban a szentgyónás és a gyakori szentáldozáshoz való járulás lehetősége bírt arra, hogy egyházamat elhagytam.

Fokozatosan kellett az elhatározásom előtt a lépéseket megtennem. Első érdeklődésem a róm. kat. Egyház iránt akkor ébredt fel bennem, mikor egy nagyon kedves barátóm felfedezte előttem a szentmise felséges tartalmát, illetve lényegét. Ez volt az első lépés életem legnagyobb változata felé. A protestáns tanítás óva inti híveit a szentmisétől. Miért? Nem tudom. Pedig de sok lelket kapna meg e felséges istentisztelet. Ezért történhetett meg velem az, hogy én, aki fiatalkoromban már oly sokat foglalkoztam lelki problémákkal, kutattam kerestem, belémélyedtem a különféle vallások tartalmának firtatásába, teljesen mellőztem a katolikus vallással való foglalkozást. Annyira belém volt nevelve az a hit, hogy a róm. kat. vallás tulajdonképen emberek — különösen pápák — által a krisztusi tanítások elferdítésén felépült Egyház, amely az isteni igazságokat félretelve, emberek által felállított dogmákon alapszik — tehát a legcsekélyebb érdeklődéssel sem voltam tévtanokat hírdető, lelki sötétséget terjesztő egyház iránt.

A protestáns tanítás legsúlyosabb kifogásai épen a gyónás és szentáldozás átlényegülés kérdése körül forog. Ádáz és heves harcot hirdetnek e szerintünk veszedelmes tan ellen.

Tudjuk, hogy a reformáció kipattanását sok más fontos ok mellett nemcsak a Tetzeli búcsúhirdetése idézte elő, de a fülgyónás követelése is, amit mint a politikában nagy szerepet vívő dolgot tüntettek fel, e tényre vezelve vissza az akkor történt számtalan visszaélést.

Mily messze voltak az igazságtól akkor is, de még inkább ma is, mikor egyik legkedvesebb vesszőparipájuk: a szentgyónás lekicsinylése, kifigurázása.

Sajnos, e téren sok lanyha katolikustól is hallunk szomorú kifakadásokat. Egyik ismerősöm — sőt többen is — aki áttérésem oka után tudakozódott, megbotránkozott azon kijelentésem fölött, hogy mint első és legfőbb okot a gyónás és a gyakori szentáldozás utáni vágyamat hoztam elő, s nevetve mondta: ugyan, hogy lehet ilyet mondani? én évek óta nem gyónok, nem is megyek, hogy jön ahhoz egy nálamnál sokkal

bűnösebb ember, hogy engem megleckéztessen vagy feloldozzon?... Akkor is bántott e felelet, de amióta tapasztalatból ösmerem e szentség magasztos voltát, még inkább elszomorít, mert tudom, mily áldásteljes dolog elvetéséről van szó.

Igen elcsépell kijelentés a fenti, sajnos, sokkal gyakoribb, mintsem hinnők, pedig de meggondolatlan!! — Ez állításom igazolására engedjék meg, hogy szavamnál nagyobb súllyal bíró egyének nézetét hozzam fel elsősorban a protestáns egyházban mindig számottevő «tagjainak beösmérését idézem». A reformáció — mondja *Pestallozzi*, a prot. lelkész, szétszakította a fonalat, amely a népet lelkiigazgatójának füleihez kapcsolta, tagadhatatlan, hogy a lelkek kormányzásának lényeges feltétele az, hogy a lelkész minden egyes reábízott lelket ismerjen, a gyónás kiküszöbölése miatt ez napról-napra elenyészik.

A lelkész — írja a híres tudós *Kirchhof* — csak a fülgyónás útján lehet az, aminek magasztos hivatása szerint lennie kell, a lelkek tanácsadója, vezére, pártfogója minden lelki ügyben és csak ezáltal szerezhethet tekintélyt, befolyást, mely őt mint Isten helytartóját megilleti...

Walcher — protestáns egyháznak szintén oszlopos tagja így kiált fel: «Nem kell-e felsóhajtanunk, midőn látjuk, hogy a magánygyónás elvetése által a pásztorok önként elszakadtak a gondjaikra bízott lelkektől? Most a pásztor nem gyóntató többé, csupán igchírdető...» De halljuk *Leibnitzot*, a protestáns lángész: «A jámbor, komoly és okos gyóntatót úgy tekintem, mint a lelkek üdvének dicső eszközét» — tehát nem csudálkozhatunk azon, hogy a híres *Mme de Staël* így sóhajtott fel: «Mit nem adnék, ha egy katolikus gyóntatószékhez letérdelhetnék!!» *Navéille*, a francia nagy-hírű filozófus ugyanilyen érzéstől sarkalva írja: «Ki ne tekintett volna irígy szemmel a gyóntatószék felé? A lelkifurdalások keserűségében, az isteni bocsánat bizonytalanságában ki ne óhajtott volna egy ajkat hallani, amely Krisztus Urunk hatalmával azt mondhassa: «*Menj békével, bűneid megbocsájtatnak.*» *Dessevffy Emma.*

(Folyt. köv.)

~~~~~

* «A modern aszketikus életnek a főfeladata legyen az Oltáriszentséget a hitélet, a javulás, a megszentelődés, az életküzdelem és bűnküzdelem, a tökéletesedés középpontjába helyezni.»

* * *

* «Amint a kegyelem dogmája, akként az Oltáriszentség dogmája se vált még eléggé élletté és praxissá. Klérus, pedagógusok, tökéletességre törekvők vigyék át az életbe e szentséget a maga teljes százsázalékos értékében!»

* Dr. Tiefenthalernek: Aszkézis és misztika című könyvéből.

A Szent Imre jubileum eucharisztikus kongresszusa alkalmával mi is rendezünk eucharisztikus díszgyűlést. Mivel az általános eucharisztikus napon az Oltáregyesület vezetősége ugyanis nagyon igénybe lesz véve, ezért augusztus 18-án tartjuk díszgyűlésünket ünnepélyes szentmisével kapcsolatban.

Programmunk a következő: 18-án 6—8-ig minden résztvevő végezze el szentáldozását akár az Örökimádásban, akár saját templomában, mert a nagymisén az eddigi tapasztalatok parancsolják ezt — *nem lesz áldoztatás*. Mindjárt a nagymise után szentséges áldás és 10 óraker kezdődik az eucharisztikus díszgyűlés az oltáregyesület tagjai és az eucharisztikus szövetségek vezetői számára. A díszgyűlésnek szónokait külön minden Oltáregyesülethez küldött meghívón fogjuk idejekorán jelezni.

A díszgyűlés legfeljebb egy óráig tart.

Délben újra imádásra tétetik ki a legméltóságosabb Oltáriszentség s este 7—8 óraker lesz ünnepélyes szentóra a jubileumi kongresszus sikeréért.

Az oltáregyesületek tagjait és az eucharisztikus szövetségek vezetőit

szeretettel kérjük, hogy már most állítsák be programjukba ezt a díszgyűlést, mert annak különös fontosságot kölcsönöz az a tény, hogy ez a gyűlés a Szent Imre évvel kezdődő — reméljük sokkal szebb — katolikus magyar jövőnek eucharisztikus programját fogja megadni. Mindannyian érezzük annak szükségességét, hogy a vallásosság szolid alapokon nyugodjék és ne vérszegény külsőség, hanem az Élet Kenyerével táplált erő birtokosa legyen. Ezt csak az Eucharisztia adhatja meg neki, bármilyen hatásos szép ideáljai legyenek vagy bármilyen hatásos eszközök álljanak rendelkezésére a különféle vallásos egyesületekben. *Jézus a mi életünk*: Nem üdvözölhetünk más névben, nem nyerhetünk kegyelmet csak Általa és másrészt az Ő kegyelemgazdagsága a legméltóságosabb Oltáriszentségben van letéve. «Kik szomjaztok, jöjjetek a forráshoz»!

*

Az egymilliós szentáldozás följajánlása a pápa Őszentsége követének aug. 9-én lesz a nemzetközi díszgyűlés keretében. *Erre még mindig lehet hozzánk összegyűjtött szentáldozásokat beküldeni július 25-ig.*

A szentáldozások Szent Imre tiszteletére, Szentatya szándékára végzendők aug. 15—20-ig bezárólag. *Egy-egy lélek több szentáldozást is ajánlhat föl.*

Az aug. 19-ik este 6 órakor kezdődő fényes dunai eucharisztikus körmeneten, az oltáregyesület választmánya a legfölségesebb Oltáriszentséget vivő hajó utáni első hajón a legelső helyen a papság után, az oltáregyesület tagjai pedig zászlóik alatt égő gyertyákkal a Dunapartján később megállapítandó helyen foglalnak helyet. (E helyet az aug.-i meghívón jelezni fogjuk.) A dunai körmenet alatt a koronázó főtemplom orgonájának hangját megafon közvetíti az egész városba s ennek hangja mellett fog az összegyűlt hívő sereg egyöntetűen énekelni. A levegőben kettős keresztet formáló repülőgépek fognak a hajó fölött haladni és virágot hintenek a szentségi Jézus útjára; a Szentséget vivő hajó előtt két motorcsónak fog haladni, tömjénező papokkal. *Ez a körmenet* olyan szépségesnek ígérkezik, amilyen még nem volt soha a világon. Imádkozunk jó időért erre a gyönyörűségnek ígérkező napra!

Aug. 20-án az Oltáregyesületek és eucharisztikus szövetségek tagjai résztvesznek a Szent István és Szent Imre tiszteletére az idén nem Budán, hanem Pesten a körúton tartandó s az Andrássy-út milleniumi emléknél végződő körmeneten. Közelebbit a meghívón annak idején.

*

A májusi válaszmányi ülés † dr. Babura László emlékének volt szentelve. Dr. Mészáros János országos főigazgató szép beszédben méltatta

az elhunyt érdemeit s megemlíti, hogy a boldogult életében többször hangsúlyozta, hogy a papnak nem lehet szebb halála, mint ha a legméltóságosabb Oltáriszentség szerzése napján, nagyszüdtörtökön halhat meg. Ez történt vele is. Hisszük, hogy ezzel a kívánságával együtt teljesült az is, hogy a föltámadás ünnepét az Úr Jézussal együtt ünnepelte az égben.

*

A társelnökönő főnöknőanya névnapját az idén a szokottnál sokkal impozánsabban ünnepelték meg a Központi Oltáregyesület házában működő kongregációk és oltáregyleti tagok. Az okot erre a főnöknő anyának a magyarok iránti nagy szeretete s az a körülmény szolgáltatá, hogy ezidén kellett volna a kánonjog szerint — a betöltött hat év után — távoznia. (Azóta — lapzártakor értesülünk — a rendi általános főnöknő kérelmére a római Szent-szék kegyes volt a betöltött hat évhez még három évre az engedélyt megadni, úgy hogy az Oltáregyesületi Központ és a kongreganisták nagy öröme, az első magyar nyelvet is beszélő főnöknő még három évig marad a Mária Reparatrix-zárda élén és mint ilyen az Oltáregyesület társelnökönői állásában is.) A főnöknőanya érzelmeinek megfelelően, az egész műsort magyar gondolatvilág és díszlet jellemezte. A magyar nemzeti zászló színei alatt köszöntötték fel, a magyar zászlóról szavaltak és magyar dalokat énekeltek a kongreganisták. Az üdvözlő beszédet örgróf Pallavicini Edéné elnökasszony mondta.

*

Több hirt a szeptemberi számban.

Az aubenesi vértanuk.

Irta: Perroy Henrik S. J. — Fordította: Pejacevich Stefánia grófnő.

Még nagyobb gonddal és buzgalommal készült tehát a nagy áldozatra. Egy alkalommal a vérkeresztsegről kellett előadást tartania; a lelkesedés magával ragadta; pedig a Páter, aki ettől előre félt, minden szóra előkészült. Fialat hallgatói szótlanul, meghatóttan figyeltek. A nagy csendre azután feleszmélt a lelkes szónok — már késő volt. Hiába iparkodott a mondottakat visszaszívni, az alabástrom-edény eltört, mint hajdan Bethániában, és illata szétáradt az egész házban. Még egy másik illat is áradt e nemes és buzgó lélekből: az alázatosság szeretete. Hamis vádlók azt állították, hogy az Oltáriszentségről szóló egyik előadásában eltért Aquinói Szent Tamás tanától. Salès atya ekkor önként, az egész osztály előtt kijelentette, hogy tévedett és tanítványainak megparancsolta, hogy töröljék az ő előadásakor felvett jegyzeteket.

Egészsége miatt a Dôle-i kollégiumba küldték Jakabot. Du Chesne atya, a házfőnök, nem látszott megérteni e szép lélek erényét. Amidőn minden oldalról csak dicsérték a fiatal, szentéletű tanár óvatosságát, érett ítélőképességét és jellembeli erejét, du Chesne atya kijelentette, hogy Salès Jakab «aggályoskodó, gyanakvó és korlátolt ítélőképességgel bír.» De csakhamar be kellett látnia, hogy tévedett. A rendfőnök levelet intézett Páter Salèshoz, amely-

ben tudtára adja, hogy több oldalról értesült, mily áldásosan működik és mennyi jót tesz Dôleban. De különben is már nincs messze a végső győzelem dicsősége.

Egészségehelyreálltával Jakab atyát tanárrá nevezték ki a Tournou-i egyetemen. Tournou közel fekszik Aubenashoz. Az év vége felé a város kormányzója azzal a kéréssel fordult a Lyon-i Provinciálishoz, hogy küldjön egy Páttert, aki adventi prédikációkat tartson, de egyben képes is a kálvinista papokkal felvenni a harcot.

A választás Salès Jakabra esett, aki örömmel engedelmeskedett. Ugyanekkor érkezett Tournouba Saullemouche Fráter, akit Jakab mellé osztottak be társul.

November végén indult útnak a két szerzetes. A hagyomány szerint, a portás előtt elhaladva azt mondta volna Salès atya:

— A halálba megyünk!

Igaza volt! — Rövid három hónap múlva már vértanuk lesznek!

III. FEJEZET.

A jó Rendtárs.

Mint már mondtuk, Páter Salèsnak sohasem volt alkalmja a kis Billomi csizmadiát: Saullemouche Vilmost vizontláttni. 20—21 éves korában lépett a szerzetbe, de más rendházakban lakott, mint a Páter.

De Jakab kétségkívül hallott Fráter Vilmosról beszélni. Páris—Pont-à-Mousson vagy Verdunben, ahol nagy közkedveltség- és népszerűségnek örvendett. Mindenki égből szállott angyalnak és a megtestesült szelídségnek tekintette, bár a jó Fráternek egy szavajárása is elég lett volna, hogy egyszeribe közismertté legyen.

Vilmosnak ebben a mondásában temperamentumának egész energiája és keménysége jutott kifejezésre; lelki vagy fizikai fájdalom idején ugyanis mindig ezt hajtogatta:

— Tűrj, test, tűrj!...

A különféle kollégiumokban bizony sok mindent kellett elviselnie a szegény fráternek.

Pont-à-Moussonban történt, hogy egy német fiatal ember, aki a rendszabályok ellenére a városba akart menni egy növendékkel, véresre verte Vilmost.

Lyonban való tartózkodása alatt megbetegedett. Egy inasra bízták, aki minden úton-módon bosszantotta a szegény beteget. A fráter angyali szelídséggel tűrt és egyre kedvenc mondását hajtogatta. Nem is tudott volna senki hősi türelméről, ha vértanuhalála után, a bűnös nem jött volna önként, hogy szívtelen viselkedését bevallja.

Tournouba érkezése után rövidesen egy elnyűtt rongyos kalapot adtak neki; egy fiatalemberé volt, akit kiutasítottak a rendből és aki helyébe a fráter kalapját kapta. Ezért ábrázolják Saultemouche Vilmost rendszerint egy nagy, kopott kalappal a fején.

Egyébként Fráter Vilmost semmi sem érdekelt, ami nem volt Isten.

— Rózsafüzérrel a kezében, órákat töltött az Oltáriszentség előtt, mondja életírója. Salès atya két kedvenc ajtatosságát szerette ő is legjobban: az Eucharisztia és Szűz Mária tiszteletét.»

Hogy a végső szerzetesi fogadalmakat letette-e, nem tudjuk biztosan, de azt feljegyezték a házaló szerény fiáról, hogy amikor családja kis vagyonát örökölte, kérésére, a rendfőnök a Billom-i kollégiumnak adományozta azt. A kicsinyek és szerények gyakran adják a fiúi kegyeletnek ily megható jeleit.

IV. FEJEZET.

A fogságban.

Páter Salès és társa az adventi szent idő után vissza akartak térni Tournouba, de a város kormányzója minden követ megmozdított, hogy a misszionáriusok hűsvétig maradjanak és a Provinciális végre engedett is kérésének.

Salès atya arra használta fel ezt az időt, hogy az eretnekek közül kioktassa azokat, akik az igazságot szomjúhozták. Rendtársával minden este elment protestánsokat meglátogatni.

Amint egy este, szokása szerint, későn jött haza és épen nyugovóra tért: hirtelen nagy lárma és kiáltásra ébredt, amely a város falai felől hangzott. Nyomban felkelt és rendtársával együtt a kápolnába sietett, hogy a Szentséget bizton-

ságba helyezze, mert egy percig sem kétkedett, hogy a kálvinista hugenották megtámadták a várost.

Salès Jakab nem egyszer mondtotta Aubenas lakóinak, hogy a protestánsokkal kötött egyesség és béke nem lesz tartós. Kétség kívül sejtelmiei most beteljesednek, az ellenség elárasztja a várost; gyorsan! mentünk meg az Úr szent Testét.

A két Jezsuita belép a sötét szentélybe, amelyet csak az örökmécses imbolygó kis lángja világít meg reszketeg, kétes fénnel. Salès megáldoztatja Saultemouche frátert, ő maga pedig a még fennmaradt ostyákkal szintén megáldozik. És most mindketten élő szentségtartókká válnak, néhány pillanatot töltenek — utolsó — bensőséges hálaadásban.

Hazatérve imában és térdenállva töltötték az éjszaka hátralevő részét.

A Páter sejtelmiei és óvintézkedései nem voltak alaptalanok. A protestáns lelkészek elhatározták, hogy végeznek a tudós és szent Jezsuitával, aki oly meggyőző erővel morzsolja szét téves tanaikat. Felbéreltek egy mindenre kapható gazembert: Sarjast, aki az aláírt békés egyességgel nem törődve, megtámadta a várost.

Sátáni ésszel kigondolt terve nagy-szerűen sikerült. Éjfél tájt egy létrát támasztottak a város külső falának. Néhány ember vakmerően belopódzott a városba és az őrszem véskiállítására szétfutottak a város utcáin, miközben torkuk szakadtáig ordítottak: «Halálra!... Halálra!»

A megrémült lakosok azt hitték,

hogy nagyszámú ellenséggel van dolguk és eszeveszett futással rohantak a kijáratok felé. A város kapui megnyitlak a menekülő tömeg előtt, de egyben utat engedtek az eretnekek elrejtett csapatainak is.

A város elesett. Sarjas és a protestáns lelkészek ekkor összeültek tanácskozni. Csakhamar egyességre jutottak: megkeresni és elfogni a két Jezsuitát, eltenni őket láb alól, de előbb — a Reform nagyobb dicsőségére — meg kell kísérelni a szerzeteseket hittagadásra bírni.

Akad egy Judás, aki elárulta a szerzetesek tartózkodási helyét. Amikor a katonák lakásukba hatoltak, áhitatos imába merülve találták.

— Kik vagytok? — kérdezték durván a katonák.

— Jézus-társasági szerzetesek.

— Adjátok ki pénzeteket!

— Nincs pénzünk, — mondá szerényen Vilmos. De igen, van — szólt a Páter, — vegyétek, ott abban a kendőben van néhány garas; a kollégiumban adták nekünk apró szükségleteink kielégítésére.

Az egész összeg mintegy 90 fillért tett ki. A felbőszült katonák erre megragadják a Pátert, ökölcsapásokkal illetik, szemtelenül megmotozzák, mindent tönkretesznek, ami a kezük ügyébe akad, végül a két foglyot végighurcolják a város utcáin parancsnokuk, Sarjas elé.

Sarjas készen van az egész tervvel és a protestáns lelkészekhez küldi a két szerzetest; azok majd hittagadásra bírják őket, vagy legalább is megkísérik.

Ez a bekövetkezendő nagy tragédiának második felvonása; a fogság után a vita — és azután ... tudjuk már, hogy mi lesz a vég...

V. FEJEZET.

A vita.

A protestáns lelkészek épen asztalnál ültek, mikor a két vértanút eléjük vezették. Kitérő örömmel fogadták őket. Mától fogva már nincs mit tartaniok ettől az ördögi Jezsuitától — így nevezték Salès atyát — mert vagy hugenotta lesz, vagy meghal! És nyomban megkezdődik a vitatkozás, az lett volna a célja, hogy a Pátért más nézetre bírja.

De ellenségei csakhamar kénytelenek voltak belátni, hogy itt minden kísérlet kárba vész. Ekkor ravaszságtól, vagy gonoszságtól indíttatva, megparancsolják, hogy adjanak a foglyoknak enni.

Nyomban hoznak is levest. Salès atya neki akar látni; délután két óra van és az éj izgalmai a végsőkig kimerítették amúgy is gyenge erőt. De hű társa őrt áll. «Atyám, szólt, ez húsleves és ma szombat van.» Jakab azonnal eltolja az ételt.

— Miért nem akartok ebből a levestől enni? — kérdezték az eretnekek tetetett csodálkozással. — Jól tudjátok felelt a Páter, hogy az Egyház gyermekei sem hús-, sem zsírfélét szombati napon nem esznek. — (Abban az időben két böjti nap volt még: a péntek és a szombat.)

Hosszasan vitatkoztak a szabadakaratról, végre az Oltáriszentségre

terelték a szót. Salès Jakab türelmetlenül várta ezt a pillanatot. Eljött tehát végre az az óra, amelyben nyíltan megvallhatja és hirdetheti, hogy a kenyér és bor színe alatt Jézus Krisztus valósággal jelen van, testével, lelkével, vérével, istenségével és emberségével. Tudta jól, hogy ellenfelei rosszakarutak; ha megölik őt azért, amit most mondani fog, akkor igazán vértanuja lesz az Eucharisztániának.

Esteledett; a Páter még mindig éltlen-szomjan volt és nagy gyengeség gyötörte. Mégis örömmel vette fel a harcot és hosszú órákon át lelkesszavakkal védelmezte a Szeretet nagy szentségét.

Mikor az eretnekek végre kimerültek az érvelésben és Salès atya minden téves állításukra meggyőző erővel válaszolt, ezekkel a szavakkal fordult a jelenlevőkhöz: «Adjátok nekem az Evangéliumokat és én megmutatom nektek, mint vezetnek félre benneteket a protestáns lelkészek.»

A kálvinisták erre vadul kiáltozni kezdtek.

— Imposztor, bálványimádó, hamis próféta, antikrisztus; halálra, halálra a hamis prófétát; ebben az egy Jezsuitában több pápista méreg van, mint amennyi az egész világ megmételvezéséhez szükséges volna.

Salès atya nyugodtan állt a tomboló tömeg közt és mikor végre csend lett, így szólt:

Mivel veletek vitatkozni nem lehet, átadom e könyvecskét; önkezemmel irtam; olvassátok el higgadtan. A kato-

likus Egyház tanítását tartalmazza a szentségekre vonatkozólag. Ebből meglátjátok, hogy mi az én hitem és meggyőződése, mert ismétlem: e könyvet én írtam és ezt itt nyíltan meg is vallom.

A lelkészek elvitték a könyvet és megparancsolták, hogy éjszakára egy hideg, nedves helyiségbe zárják a két szerzetest. — Isten megkönyörült szenvedéseiken, az úton egy kis gyermek lopódzott közéjük és kenyeret adott nekik. Nem volt, sajnos, az Angyalok Kenyere, de mégis némi erőt adott nekik az újabb küzdelemre, a végső, nehéz tusára!

VI. FEJEZET.

A vértanuság.

Korán reggel a foglyokat visszavezették abba a terembe, ahol előző nap a nagy vitalkozás lefolyt.

Amint elcsigázva, fáradtan és sápadtan beléptek a terembe, a szána-kozás moraja futott végig a gyülekezeten. A lelkészek számoltak áldozataik kimerültségével és újabb vitába kezdtek; Páter Salès könyvéről kimondották, hogy kizárólag káromlásokattartalmaz. A Páter ekkor meglepő erővel fordult támadói ellen és felszólította őket: magyarázzák meg az átváltozás szavait. «Ez az én testem, ez az én vérem.»

Labat, a protestáns főpásztor megalázva és dühösen kiment, hogy az egybegyűlt tömeget a Jezsuiták ellen úszítsa. Többek közt ezeket is mondotta:

— Elizeus próféta, halálra szánta

Baal szolgáit, ezeknek is tehát, meg kell halniok! — A nép ingadozik. Ekkor felkeresi Sarjast és eldöntik, hogy végeznek a szerzetesekkel.

Néhány katonával a foglyokhoz siet. — Kövess, pogány farizeus — ordította a felbőszült Sarjas, a Páttert karjánál megragadva — kövess ki az utcára!

— Hová akarsz vezetni? — kérde a Páter.

— Kövess, meg kell halnod.

— Készen vagyok! Menjünk Isten nevében.

Ekkor rendtársához fordult, aki nem szünt meg imádkozni: És veled, Testvérem, mi lesz? Bizzál és légy erős. Ó! Ha eltűrünk valamit Istenért, mily nagyok leszünk az égben, mi, akik itt a földön csak szerény kis szerzetesek voltunk.» Mint egykor a Mester, aki elbocsátotta tanítványait, Salès Jakab is e szavakkal fordult üldözőikhez:

— Őljetek meg; a legkegyetlenebb halált is szívesen eltűröm, de hagyjátok életben ezt a jó frátert. Nem tanult ember, nektek mit sem árthat.

De Saultemouche Vilmos nem engedett nekik időt a válaszra: «Nem hagyom el, Atyám! Én is szívesen halok meg az igazságért! Isten óvjon attól a bűntől, hogy elhagyjam azt, akihez az engedelmség fűz. Nem, nem hagyom el, ha vele kell is meghalnom; elkísérem a sírig! Ha az isteni Irgalom abban a nagy kegyelemben részesítene, hogy akadna egy katona, aki engem Isten dicsőségéért átküldene a másvilágra,

nagyon boldog lennék. Imádkoznék érte és életemet ezennel, önként átadom neki».

— Jer hát te is! — kiáltott az egyik katona — mivel annyira kívánod a halált, hát nem fogod elkerülni!

Mégis egy sem akadt, aki az első lövést megtette volna. Hiába unszolta őket a főlelkész.

— Siessetek, löjjetek!

Végre egy Suchon Vitál nevű ember rászánta magát, de ő is csak sok húza-vona után. Ez az ember először életében megremegett és nem mert áldozatainak szemébe tekinteni.

— Hátrább állj! — szólt oda durván a Páternek, aki szelíden válaszolt:

— Kérek, barátom, még egy kis időt engedj, hogy lelkemet Istennek ajánlhassam és érte imádkozhassak! — Majd rendtársához fordult: — Testvérem, ajánljuk magunkat Istennek!

E szavak után mintegy öt lépésre visszavonult és térdre borult. Rendtársa nyomon követte.

A Páter ekkor égre emelt szemekkel, fennhangon kezdett imádkozni védőszentjéhez, szent Jakabhoz és Jézus és Mária neveit ismételtette. Suchon Vitál fegyvere eldőrdült: «Istenem, bocsáss meg nekik» kiáltással a Páter összerogyott.

A vér láttára hirtelen felbőszül az egész csapat. Az egyik katona sarat szór a szerzetes arcába, a másik kardhüvelyével leüti összekulcsolt kezeit és kereszt alakjában egymásra

fektetett hüvelykujjait, melyeket a Páter szüntelenül ajkaihoz emel, mint egy feszületet. Végre egy aubensasi lakos, kését a Páter torkába dőfi, aki egy utolsó «Jézus, Máriát» rebegve kiadja lelkét...

A jó Saultemouche fráter ráborul vérző társára, megcsókolja és egyre erősítgeti, hogy életben, halálban hű marad hozzá és nem hagyja el. Vágya késedelem nélkül teljesült. Suchon Vital és Massis Jakab két tőrészúrással súlyosan megsebesítettek. A többi katonák kardokkal és botokkal támadtak a szegény áldozatra. Minden újabb csapásnál a jó Fráter régi mondásával biztatta magát:

— Tűrj, test, tűrj még csak egy kicsit. — Végre tizennyolc kardvágástól találva, Jézus nevével ajkán, visszaadta hős lelkét Teremtőjének.

A két holttestet megfosztották ruháiktól, végigvonszolták a város utcáin és végül egy szemétdörmbe dobták. Azt a helyet, ahol a katolikusok eltemették a két vértanút, a protestánsok két éven át minden úton-módon gyalázták és megszent-segtelenítették.

Csak két év után részesültek a drága ereklyék a megérdemelt tiszteletben. Egy részüket Avignonba helyezték át, a másikat a tournon-i kollégiumnak adományozták.

Isten számos csodával dicsőítette meg a vértanuk emlékét és a sírjuknál történt sok imameghallgatás bizonyítja, mily nagy hatalmuk van az égből. (Vége.)